

ZÁPIS z jednání komise Programu Veřejné informační služby knihoven (VISK) 6 dne 2. 2. 2017, MK

Přítomni: Mgr. Lenka Bártová (KNAV ČR), doc. PhDr. Dalibor Havel, Ph.D. (FF MU), Mgr. Lada Hlaváčková (Knihovna Biskupství litoměřického), Mgr. Tomáš Klimek, Ph.D. (NK ČR), Mgr. Adolf Knoll (NK ČR), Mgr. Miloš Korhoň (VK Olomouc), Mgr. Petra Miturová (MK), Mgr. Jan Pařez, Ph.D. (Strahovská knihovna), PhDr. Jindra Pavelková (MZK Brno), Jana Tomšů (Knihovna Národního muzea).

Omluveni: Ing. Benjamin Bartl (Národní archiv).

1. Zahájení:

Mgr. Miturová (tajemnice) zahájila jednání a představila členku komise paní Janu Tomšů a omluvila účast dalšího nového člena Ing. Benjamin Bartla.

2. Volba předsednictva:

Předsedou byl zvolen Dr. Pařez, místopředsdou doc. Dr. Havel. Jednání dále vedl předseda komise s výjimkou projednávání projektu č. 18, kdy se vedení ujal místopředseda.

3. Hodnocení předchozího ročníku podprogramu VISK 6 a jiné:

Odborný garant Mgr. Adolf Knoll zpracoval přehled výsledků podprogramu VISK 6 za rok 2016 (<http://visk.nkp.cz/VISK6.htm>). Celkem bylo digitalizováno 275 dokumentů (82.527 stran), vedle digitalizace bylo v rámci 5 projektů podporováno restaurování a ochrana historických fondů. Šestým rokem pokračoval projekt hromadné digitalizace historických a vzácných dokumentů Národní knihovny ČR ve spolupráci se společností Google. V r. 2016 bylo zkatologizováno přes 18.000 záznamů historických fondů a cca 6.500 jednotek z fondu Slovanské knihovny NK ČR a digitalizováno bylo cca 39.550 knih (od počátku projektu digitalizováno přes 116.500 knih). Restaurátoři prohlédli cca 16.590 dokumentů; průzkumem prošly knižní sbírky, které se nacházely v horším fyzickém stavu než v letech předchozích, neboť šlo o nedávné významné akvizice knih. Další ev. pokračování projektu Google bude záviset na dostupnosti starých tisků a možnosti jejich transportu v souvislosti s probíhající rekonstrukcí Klementina.

Mgr. Miturová navrhla od r. 2017 doplnit formulář vyúčtování projektů podprogramu VISK 6 o povinnou tabulku s údaji o počtu digitalizovaných dokumentů/stran, seznam titulů digitalizovaných a restaurovaných dokumentů aj.

4. Projednávání projektů:

Pro rok 2017 byly stanoveny tyto zásady:

- podpora digitalizace středověkých i novodobých rukopisů a unikátních starých tisků,
- podpora prací souvisejících s hromadnou digitalizací v projektu Google,
- podpora ochrany dokumentů před nepříznivými vlivy prostředí,
- výše dotace byla zaokrouhlována na celé tisíce směrem dolů.

Základní pravidla přidělování finančních prostředků a způsob hlasování:

Členové komise vedli podrobnou rozpravu o každém předloženém projektu. Předmětem jednání bylo splnění základních podmínek, stanovených v zadávací dokumentaci podprogramu VISK 6 na rok 2017, zejm. vhodnost a způsobilost dokumentů k digitalizaci a restaurování, vzácnost fondů, míra ohrožení dokumentů atd.

5. Vyřazení projektu:

- projekt č. 7 (ZČM Plzeň – legion. tisky) – projekt je zaměřen na digitalizaci tisků z poč. 20. století, které chronologicky patří do podprogramu VISK 7 – Kramerius. Komise doporučuje podat žádost o poskytnutí dotace na tento projekt příští rok do VISK 7.

6. Zdůvodnění přidělení dotace u žádostí nad 500 tis. Kč:

- projekt č. 3 (NK ČR - Google): prioritní projekt, jediný v rezortu Ministerstva kultury realizovaný ve spolupráci se soukromým partnerem (PPP), významná digitalizační aktivita, jejímž výsledkem bude cca 200.000 digitalizovaných vzácných tisků a tisků 19. století, zpřístupněných široké veřejnosti,

- projekt č. 10 (NK ČR – hist. dokumenty) – jedná se o digitalizaci největší a nejvýznamnější sbírky rukopisů a starých tisků ČR, která je badatelsky velmi žádaná, poskytovaná dotace odpovídá významu historického fondu NK ČR.

7. Zdůvodnění výjimky pro poskytnutí dotace z příkazu ministra kultury č. 25/2010, kterým se vydává směrnice pro poskytování neinvestičních a investičních dotací ze státního rozpočtu Ministerstvem kultury:

- projekt č. 3 (NK ČR - Google) – projekt je vázán dohodou o spolupráci Národní knihovny ČR se společností Google Ireland Ltd., jeho realizace je časově omezena. V letech 2011-2012 patřil do skupiny projektů Národní knihovny ČR, na jejichž realizaci byly převáděny prostředky z programu VISK do provozních prostředků NK ČR. Od r. 2013 byl zařazen k hodnocení mezi ostatní projekty do podprogramu VISK 6. Realizací projektu je plněno jedno z opatření Státní kulturní politiky na léta 2015-2020, jímž je využití modelu Public Private Partnership (PPP) v oblasti ochrany písemného kulturního dědictví. Projekt Google je zatím jediným v praxi realizovaným příkladem tohoto modelu financování.

Vzhledem k výjimečnosti projektu jsou po celou dobu realizace náklady hrazeny ve 100%ní výši ze státního rozpočtu. Digitalizované historické a vzácné dokumenty z fondu Národní knihovny ČR jsou dostupné široké veřejnosti prostřednictvím Google Books a digitálních knihoven Kramerius a Manuscriptorium a prostřednictvím odkazů v katalogích NK ČR. Národní knihovna ČR proto žádá o udělení výjimky z čl. II odst. 4) příkazu ministra kultury č. 25/2010 a o poskytnutí dotace ve výši 100% plánovaných celkových nákladů projektu také v roce 2017 (resp. o zachování způsobu financování projektu jako v předchozích letech).

Odd. literatury a knihoven MK udělení této výjimky doporučuje.

8. Doporučení komise a podmínky poskytnutí dotace:

- projekt č. 1 (VMG Česká Lípa): Žádost byla podána na loňském formuláři. Návrh restaurování je spíše stručný, některé informace neúplné: není uvedena metoda odkyselování in situ, ideální není ani černobílá fotografická dokumentace, ze které není dobře patrné kolorování některých dřevořezů. Dotace nebyla krácena, protože restaurování dokumentů je hrazeno z vlastních prostředků.

- projekt č. 2 (Obl. muzeum Louny): Návrh restaurování je nedůsledný: není uvedena metoda odkyselení, u sign. S 6275 není odkyselování ani plánováno, v některých případech se počítá s testováním rozpustnosti barev, v jiných nikoli. Dotace nebyla krácena, protože restaurování dokumentů je hrazeno z vlastních prostředků.

- projekt č. 3 (NK ČR – Google): Z dotace nelze (v souladu se zadávací dokumentací podprogramu VISK 6) hradit mzdy (platy) a související zákonné odvody; o tyto prostředky byla dotace krácena.

- projekt č. 6 (ZČM Plzeň – vzácný tisk): Žádost byla podána na loňském formuláři. Dotace byla krácena s ohledem na podmínku poskytnutí dotace max. ve výši 70% celkových nákladů projektu (požadovaná částka přesahovala přípustnou mez).

- projekt č. 9 (NTK): Dotace byla krácena z důvodu nedostatečných informací o digitalizovaných titulech, které je nutno uvádět (dle zadávací dokumentace) v rozsahu minimálního záznamu: signatura, autor, název, provenience, **datace**, počet stran/folií.
- projekt č. 10 (NK ČR hist. dokumenty): Dotace byla výrazněji krácena z důvodu nedostatku finančních prostředků v rámci podprogramu VISK 6, s přihlédnutím k výši požadované dotace. Upozorňujeme, že v příloze projektu byly uvedeny i hudební rukopisy, zahrnuté do projektu č. 17 Národní knihovny ČR.
- projekt č. 11 (KNAV): Z dotace nelze hradit výrobu transportního balíčku; o tyto prostředky byla dotace krácena.
- projekt č. 14 (NLK): Dotace byla krácena z důvodů nepřiložené podrobné kalkulace na digitalizaci jednotlivých dokumentů.
- projekt č. 18 (Král. kanonie premonstrátů): Fotografie dokládající nutnost restaurátorských zákroků by měly být pořizovány v ještě vyšší kvalitě.
- projekt č. 19 (SČM Liberec): Při restaurování míst poškozených korozi železogatovým inkoustem se doporučuje omezit použití vodných procesů (včetně lepidel) na minimum. V případě odkyselování nevodnou cestou bývá obecně vhodnější dát přednost použití roztoku MMMK před suspenzí Bookkeeper.

V rozhodnutích o poskytnutí dotace (s výjimkou projektů č. 3, 11 a 12) bude uvedeno:

„Při digitalizaci dokumentů se příjemce dotace bude řídit ve všech bodech povinnostmi uvedenými v zadávací dokumentaci na rok 2017, zejména standardem nazvaným Definice digitálního dokumentu pro potřeby zpřístupnění a trvalého uložení v podprogramu VISK6 (<http://www.manuscriptorium.com/index.php?q=cs/content/definice-digitalniho-dokumentu-pro-potreby-visk6>). Před započatím vlastní realizace projektu si vyžádá a převezme od Národní knihovny ČR Identifikátor místa uložení či majitele a 1 ks referenční barevné tabulky HEXACHROM včetně příslušných metadat. Příjemce dotace je povinen předat transportní balíček VISK6 s MC (Master Copy, tj. komplexním digitálním dokumentem určeným k archivaci) a UC (User Copy, tj. variantou komplexního digitálního dokumentu, odvozenou z MC a určenou k prezentaci) na přenosném USB harddisku do Národní knihovny ČR za účelem uložení MC v Centrálním datovém úložišti NK ČR a zpřístupnění UC v Manuscriptoriu. Zároveň s předáním transportního balíčku VISK6 je povinen předat Národní knihovně ČR k uložení referenční barevnou tabulku HEXACHROM.“

9. Závěr - přidělení finančních prostředků:

- Celkem bylo přihlášeno a komisi předloženo k hodnocení **19 projektů**. Souhrn veškerých finančních požadavků činil **9 081 000 Kč**.
- Komise doporučila k finanční podpoře MK celkem **18 projektů**, většinu z nich s návrhem na poskytnutí dotace v plné výši. Celkem bylo rozděleno **8 554 000 Kč** neinvestičních prostředků. Výsledky ukazuje příložená tabulka.

Zapsala: Mgr. Petra Miturová,
tajemnice
2. 2. 2017

Schválil: Mgr. Jan Pařez, Ph.D.,
předseda komise